

KAMU SAĞLIK HİZMETLERİNE NİÇİN SALDIRIYORLAR?

Aydınlık Gazetesi, 14 Kasım 2011

Yıldırım Koç

Türkiye’de sağlık hizmetleri yerelleştiriliyor ve özelleştiriliyor.

Bu saldırının bir amacı, ulusötesi sermayenin ve ülkemizdeki ortaklarının kârlarını artırmaktır.

Sağlık hizmeti, kamu tarafından sağlanırsa, koruyucu hekimliğe önem verilir, insanların hasta olmamasına çaba gösterilir. Hekimin karşısındaki insan, “hasta”dır.

Sağlık hizmeti özel sektör tarafından sağlanırsa, kârını artırmayı temel hedef kabul eden girişimciler, insanların hasta olmasını, gerekli olmasa da çok ilaç tüketmesini, tetkik yaptırmasını, ameliyat olmasını, otel gibi hastanelerde daha uzun süre yatmasını ister. Hekimin karşısında “müşteri” vardır.

Sermaye açısından sağlık hizmetleri en kârlı alanlardandır. Özel bir hastanede eşinin doğumunu bekleyen baba adayına, “eşinizin ve bebeğin sağlığı tehlikede; mutlaka sezeryan yapmalıyız” dendiğinde, baba adayının bu kararı sorgulama olanağı yoktur. İstenen parayı biryerlerden bulacak ve sezeryanı kabullenecektir. Ancak büyük olasılıkla normal doğum olanaklıdır ve daha sağlıklıdır. Ancak özel hastanenin gelirinin artması, sezeryan sayısının artırılmasına bağlıdır.

Bunlar genellikle bilinir; sağlık hizmetlerinin milletleşme sürecinde çok önemli etkisi ise genellikle gözlerden kaçır.

Emperyalizmin Türkiye’de sağlık hizmetlerinin yerelleştirilmesi ve özelleştirilmesi konusundaki ısrarının arkasındaki en önemli neden, bu boyuttur.

Ulus-devlet nasıl oluşur?

Çeşitli etnisite ve milliyetlerden insanlar, ekonomik, toplumsal, siyasal, kültürel ilişkilerini geliştirirler, birbirleri hakkındaki önyargıları aşarlar, birbirlerine destek olurlar, ortak hedefler oluştururlar.

Eğitim ve askerlik hizmeti, ulus-devlet temelinde bir milletin yaratılmasının çok önemli unsurlarıdır. Birçok ülkede bu iki araç, milletleşmede etkili bir biçimde kullanılmıştır. Türkiye’de de kullanıldı.

Kamu işyerlerinde farklı etnisite, milliyet, inançlardan insanların ortak ekmek kavgası içine sokulması da milletleşmenin aracıdır. Türkiye’de kamu kesimi bu amaçla da etkili bir biçimde kullanılmıştır.

Ancak belki de en önemli çimento, devlet tarafından parasız bir biçimde sağlanan sağlık hizmetleridir.

Diyarbakır’ın bir köyündeki hastayı Sağlık Bakanlığı’nın Diyarbakır hastanesinde Sinoplu bir doktor tedavi eder ve bu tedavi parasız olarak sağlanırsa, insanlar kaynaşır, milletleşmede bir adım atılır.

Diyarbakır’ın bir köyündeki hastayı, Diyarbakır Belediyesi’ne bağlı bir sağlık biriminde veya Diyarbakır’da Fransızların açacağı bir hastanede Kürt kökenli bir doktor tedavi ederse, milletleşme zorlaşır.

Kemalist iktidar, ulus-devletin yaratılması ve milletleşme sürecinde sağlık hizmetlerini de çok bilinçli bir biçimde kullanmıştı.

1909 yılında Osmanlı ülkesinde toplam 2656 hekim vardı ve bunların 773'ü yabancı uyruklu idi. Ülkede 3 devlet hastanesi, 6 belediye hastanesi, 45 özel idare hastanesi ve 32 özel, yabancı ve azınlık hastanesi vardı. Toplam 6437 yatağın yalnızca 950'si devlet hastanelerindeydi. Ülkede bulaşıcı hastalıklara karşı ciddi bir önlem alınamıyordu. Verem yaygındı. Yaklaşık 3 milyon kişi trahoma yakalanmıştı.

Devlet, sağlık sorunlarını devletçilikle ve merkezi devlet örgütü eliyle çözme girişimini 1925 yılında başlattı. Sıtma, verem, trahom, frengi ve kuduz gibi önemli hastalıklarla mücadeleye girişildi. Merkez Hıfzıssıhha Enstitüsü ve Hıfzıssıhha Okulu kuruldu. Devlet, çok sınırlı maddi olanaklara rağmen, temel sağlık sorunlarının çözümü için çok büyük çaba gösterdi ve önemli başarılar elde etti.

Kamu sağlık hizmetlerini yerelleştirmeye ve özelleştirmeye çalışanların bir amacı kârı artırmaktır. Daha önemli amaçları, milletleşme sürecine darbe indirmek, zenginlik kaynağımız olan farklılıklarımızı bölücülük için kullanmaktır.